

Nyheter från Radiomuseet

Nr 47, 1 december 2012

Lars Lindskog
Redaktör
l.lindskog@hem.utfors.se

Viktor Ohlsson
Webbmaster
viktor.ohlsson@von.pp.se

Vill vi ha kvar vårt fina fartyg, Götheborg?

På styrelsemötet den 5 november ifrågasatte ordföranden Kent Ahlqvist om vi skall behålla modellen av Ostindienfararen Götheborg i Hugo Hammars sal eller om den skall avlägsnas helt från salen. Skälet skulle vara dels att fartyget inte hade något direkt med Radiomuseet att göra och dels att den tog utrymme i salen. Styrelsen fattade inget beslut i frågan.

Vad tycker Du?

Nyheter från Radiomuseet för nu frågan vidare till alla våra läsare för att höra vad ni tycker. Skall Ostindienfararen få behålla sin nuvarande plats på Radiomuseet eller inte? Meila svaren till mig så får ni reda på resultatet i januarinumret av Nyheter från Radiomuseet. Eventuella synpunkter kommer att sändas till styrelsen inför den fortsatta handläggningen av ärendet.

Lars Lindskog
l.lindskog@hem.utfors.se

OSTINDIEFARAREN GÖTHEBORG

Modell av
ostindiefararen
Göteborg

Byggd och skänkt till museet av
Åke Karlberg

Bilder. Lars Lindskog

Bild: Kjell Markström

Modellen överlämnas här av Åke Karlberg t.v. till Kent Ahlqvist och Radiomuseet den 7 juni 2007 och har sedan dess varit en prydnad för Hugo Hammars sal.

På lördag 1 december blir det åter loppmarknad

Bild: Lars Lindskog

Nu på lördag den 1 december ses vi åter vid månadens loppmarknad i trapphuset som blir den sista för i år.

Under våren 2013 blir loppmarknader följande lördagar:
12 januari, 2 februari, 2 mars, 6 april, 4 maj och 1 juni.

Väl mött!

Bertil Bengtsson
sm6aal@tele2.se

Medlemsmöte med Galileo den 8 december

Radiohistoriska Föreningens kvartalsmöte hålls som vanligt i Hugo Hammars sal på Radiomuseet lördagen den 8 december klockan 12 med information om aktuella händelser på museet. Därefter blir det goda smörgåsar och kaffe mm.

Ungefär klockan 13 kommer civilingenjör Anders Boström, som är pensionerad f.d. systemingenjör vid Saab Space, att ge oss grunderna för satellitnavigering och berättar bl.a. om det europeiska Galileosystemet.

Mötet beräknas vara avslutat omkring klockan 15.00

Vad är Galileosystemet

Använder du en GPS när du kör i områden där du inte hittar? Eller du kanske har GPS-funktionen i din smartphone? Det är bara några av de enklaste användningsområdena för satellitnavigeringssystemen.

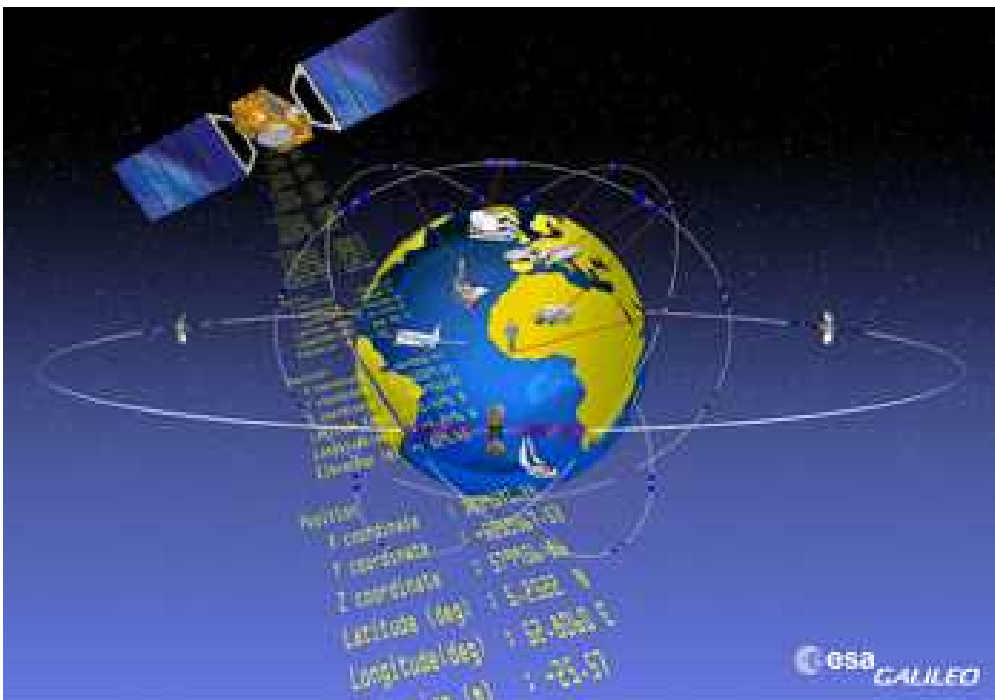
Satellitnavigationsutrustning hjälper åkerier att hålla reda på sina fordonsflottor, skogsbolagen att optimera skogsbruket och jägare att hitta sina hundar under jakten.

Men hur fungerar då systemen för satellitnavigering? Du får en introduktion till GPS-systemet med sina många satelliter, varför de går i de banor de gör och vad det är för typ av signaler de sänder ut. Men när GPS-systemet redan finns, varför behöver man då införa det europeiska Galileo-systemet och vilka är intressenterna bakom det?

Vad är det som teknisk skiljer systemen åt? Svaren får du på Radiomuseet lördagen den 8:e december!

Moritz Saarmann

Moritz.saarmann@home.se

Första kursen i mätteknik blev en succé

Bild: Bo Sörensson

Har ni kontrollerat växelspanningsdelen av signalen, frågar kursens lärare Bengt Lindberg de två kursdeltagarna Leif Svensson och Lennart Larsson.

På själva Allhelgonadagen, lördagen den 3e oktober, genomfördes Radiomuseets första kurs i Elementär elektrisk mätteknik, med Bengt Lindberg som uppskattad lärare.

Bengt började med en genomgång av en digital multimeter och ett oscilloskop och förklarade vad det är man mäter och vilka fel som man bör undvika. Sedan fick deltagarna en krets där man skulle mäta spänningar och rita av kurvformer. Därefter tog deltagarna en välbehövlig rast.

Under rasten hade någon elak person gjort tre fel på kretsarna, och det blev deltagarnas uppgift att hitta felen med hjälp av mätningar av spänningsnivåer och kurvformer. Samtliga deltagare klarade av alla tre felen och kunde därför godkännas på kursen. Kursen avslutades med en kort presentation av en modern digital oscilloskopförkopplingslåda som, tillsammans med en dator, blir ett alternativ till ett fristående oscilloskop.

Deltagare i första kursen var Lennart Larsson, Leif Persson, Leif Svensson, Boris Pettersson och Erika Ivarsson.

Bo Sörensson
bo@sorensson.se

Det svängde friskt om Gothia Big Band

Bild. Matts Brunnegård

Lisbeth Kilander och Gothia Big Band kom till Radiomuseet lördagen den 17 november. Tyvärr satte inte GP ut vår annons i GP-guiden trots att Göran Jonsson gjorde två enträgna försök. GP skylde på platsbrist. Trots detta kom en tapper skara trogna lyssnare samt flera nya besökare till museet.

Tack för att ni kom och stort tack till orkestern och Lisbeth Kilander för en härlig musikstund i Hugo Hammars Sal.

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

En unik bild från SRA

En av Sveriges allra första rundradiosändare byggd och använd av SRA på Alströmmergatan i Stockholm

På Radiomuseet finns detta fina foto av en tidig Rundradiosändare tagen på SRA. Göte Svedenkrans från Ekerö såg bilden vid ett besök på museet och ville gärna ha den. Bengt Lindberg skannade av den och sände den till Bengt. Red. bad då att få höra historien bakom Götes intresse för just denna bild och fick följande intressanta svar:

Kul med intresset för SRA. Jag har dock ingen kunskap om radiosändaren. Bifogar litet historik om SRA och en bild på hur det ser ut idag på Alströmmergatan. SRA flyttade till Kista 1976.

Jag började på SRA i september 1966 och mitt första tjänsterum var i vindsvåningen med snedtak och vindkupor. Det sades mig att rummet var radiohistorisk mark då försökssändningar hade gjorts därifrån. Sven Jerring hade varit där också.

Jag är medlem i Radiobolagets veteranklubb (<http://www.radiobolagetsveteranklubb.se/>) och där finns Bengt Svensson som har ett eget radiomuseum med SRA-prylar. Han gör en presentation på denna Youtube-sida: <http://www.youtube.com/watch?v=vO0gdhI7x1Y>

Bild: Göte Svedenkrans

Alströmergatan idag. Mitt första tjänsterum var i vindsvåningen snett upp till höger om klockan. Där är nu påbyggt två våningar med täta fönsterrader. Över klockan fanns vindsvåningen med snedtak och vindskupor. När jag började där i september 1966 sades det att rummet var radiohistorisk mark. Försökssändningar hade gjorts därifrån och Sven Jerring hade sänt därifrån (reklam?).

Svenska Radioaktiebolagets historia från 1919 till år 2000

Svenska Radioaktiebolaget (SRA) grundades i Stockholm 1919. Verksamheten bestod av tillverkning av radiomottagare (märke "Radiola"), förstärkare, högtalare, sändare och mottagare. Dessa såväl för militärt som för kommersiellt bruk. I tillverkningen ingick även radarutrustning, ekolodningsapparater och apparater för interurban telefoni och telegrafi.

SRA startade sin tillverkning av kristallmottagare 1925, vilket var ett år efter det att LM Ericsson hade startat sin produktion. Samma år slöts ett avtal om samarbete mellan de båda företagen. SRA:s huvudprodukt var rundradiomottagarna. År 1925 stod de för 80% av bolagets totala omsättning. Merparten av de rör som behövdes vid produktionen av rundradiomottagare importerades från Marconi i England, men fram till år 1926 hade SRA egen rörtillverkning.

Då de första kritiska åren passerat förbättrades SRA:s ekonomiska situation. 1927 övertog LM Ericsson aktiemajoriteten i bolaget, samtidigt som Marconi trädde in som minoritetsägare. Vid denna tidpunkt var antalet anställda omkring 800 personer. Aktiekapitalet var 2, 625 mkr. Exporten av SRA:s apparater förflyttades till LM Ericssons försäljningskanaler. Detta med undantag av de skandinaviska länderna, i vilka bolaget hade egna representanter. 1928 introducerades den första nätanslutna mottagaren med inbyggd högtalare. Denna innebar en revolution på mottagarområdet.

1958 marknadsförde SRA sin första tranistormottagare, vilket var en portabel apparat för mottagning på mellan och långvåg. 1935 slöt ett avtal mellan den tyska radiofirman Loewe och SRA. Genom detta avtal förvärvade SRA patenträttigheter för Sverige på TV-området. 1950-talets produktion inriktades på TV-apparater.

Höjdpunkten inträffade **1959-1960**, då man nådde en nivå på 1000 apparater i veckan.

1964 lade SRA ned produktionen av TV-apparater och rundradio, för att istället koncentrera sig på kommunikationsradio för och på uppdrag från den svenska försvarsmakten. SRA flyttade **1976** huvudanläggningen till Kista, bytte snart namn till SRA Communications och blev **1982** ett helägt dotterbolag till Ericsson under namnet Ericsson Radio Systems AB (ERA). Det i sin tur omvandlades år 2000 till Ericsson AB.

Ekerö 2012-09-20

Göte Svedenkrans

gote@svedenkrans.se

Årtal	Produkt	Händelse
,1919	allmänt	SRA bildades av 5 Svenska industribolag däribland LM Ericsson. 10 anställda!
1921	allmänt	Ett konkurshotat SRA räddades av Marconi, som blev delägare (43%)
1922	rundradio	SRA började tillverka rundradiomottagare (inklusive elektronrör) - RADIOLA
1923	rundradio	I Maj startade SRA reguljära rundradiosändningar (2 timmar per dag)
1924	rundradio	Sändningarna togs över av AB Radiotjänst på hösten
1924	xtal-mott.	LME startade tillverkning av kristallmottagare, SRA följde efter 1925
1925	rundradio	Nu utgjorde försäljning av rundradiomottagare 80% av SRA's omsättning
1926	rundradio	SRA avslutade tillverkning av elektronrör - köpte dem i stället från Marconi
1927	allmänt	LME förvärvade aktiemajoriteten i SRA, varvid Marconi blev minoritetsägare
1927	allmänt	Antalet anställda hade nu vuxit till 800 personer
1928	rundradio	Den första nätanslutna mottagaren med inbyggd högtalare introducerades
1932	rundradio	(innan dess var alla apparater batteridrivna med hörlurar)
1932	rundradio	Fram till detta år hade totalt mer än 150.000 RADIOLA-mottagare sålts
1935	TV	En TV-sändare mot LOEWE-patent byggdes av SRA för utvärdering
1944	mobilradio	Första leveranserna av mobilradio skedde till polis- och brandbilar, ambulanser.
1950	mobilradio	Ett nät av fasta radiostationer började byggas upp av Svenska Civilförsvaret
1952	TV	Konstruktion av TV-mottagare på börjades
1954	mobilradio	Mobilradioapparaterna hade blivit små nog att placera i förarutrymmet
1954	TV	Den första industriellt tillverkade RADIOLA-TV-apparaten kom ut på marknaden
1956	TV	Reguljär TV-programverksamhet startade i Sverige
1958	rundradio	Detta år kom SRA med sin första transistoriserade rundradiomottagare
1958	biltelefon	De första automatiska biltelefonsystemen testades i Stockholm och Göteborg
1959	TV	Detta år (samt 1960) tillverkade SRA 1000 TV-apparater per vecka
1960	mobilradio	Antalet bilar med mobilradio i Sverige passerade 10.000
1961	allmänt	Ivar Ahlgren ny VD för SRA (fram till 1977)
1963	allmänt	Åke Lundqvist började på SRA (som projektledare)
1964	rundradio	All SRA-produktion av rundradioapparater avslutades
1964	TV	All SRA-produktion av TV-apparater avslutades, verksamheten såldes till AGA.
1964	mobilradio	Första transistorbestyckade mobilradioapparaterna kom ut på marknaden
1969	allmänt	SRA hade nu mer än 1800 anställda.
1975	mobilradio	Antalet bilar med mobilradio i Sverige passerade 90.000
1976	allmänt	SRA flyttade till Kista och bytte namn till SRA Communications
1977	allmänt	Åke Lundqvist ny VD för SRA (fram till 1988)
1982	allmänt	SRA blev ett helägt Ericsson-bolag med namnet Ericsson Radio Systems AB
1983	allmänt	Radiobolagets Veteranklubb startad av Åke Lundqvist
1988	allmänt	Lars Ramqvist ny VD för ERA (fram till 1990)
2000	allmänt	Samtliga Ericsson-bolag slogs ihop till ERICSSON AB

Snabb leverans av Audionen i PDF-format

Den som vill kan nu få sin Audion tillsänd till sin e-postadress som en PDF-fil på samma sätt som Nyheter från Radiomuseet distribueras idag. Väljer man det alternativet får man Audionen så fort som den är klar för tryckning vilket innebär minst en vecka tidigare än via posten.

Facebook

Radiomuseets nyaste medium håller en levande och tät kontakt med sina besökare. Titta in Du också! Adressen är som vanligt:

<http://www.facebook.com/home.php?#/pages/Goteborg-Sweden/Radiomuseet/136495834874?ref=ts>

Nästa deadline för Nyheter från Radiomuseet är onsdagen den 26 december.

Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta, om Du vill sprida kunskap om Radiomuseet och allt vi sysslar med här!

Skriv, ring eller meila Dina tankar och idéer inför Radiomuseets framtid. Kanske är det något som Du själv skulle vilja vara med och arbeta med. Välkommen även med bilder, kommentarer och inlägg både till Audionen och till Nyheter från Radiomuseet! Vi ser verkligen fram emot att få dessa!

Audionen

Sven Persson

sven.sm6ahu@telia.com

Nyheter från Radiomuseet

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

klaka ord

Varför så vackra bilder....

Kr. 6. Kr. 6.

Lejas Amatör Kamera
 (En verklig fotografiapparat — ingen leksak).
 Lumieres Plåtar cm. 9x6..... Kr. 1: 35 pr duss.
Joseph Leja,
 Kongl. Hofleverantör, Stockholm.

....därför så vackra bilder!

Trivsamt Lucia och God Jul tillönskas alla våra läsare av
 Radiohistoriska Föreningen i Västsverige

RADIOMUSEET
 GÖTEBORG